

“MJ FİNANCIAL SERVICES BOKT” ASC-nin
2022-ci il üzrə İLLİK HESABATI

1. Emitentin tam və qısaldılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi(VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi:

Emitentin tam adı: “MJ FİNANCIAL SERVICES BANK OLMAYAN KREDIT TƏŞKİLATI” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
Qısaldılmış adı: “MJ FİNANCIAL SERVICES BOKT” ASC
VÖEN: 1504518841
Dövlət qeydiyyatının tarixi: 15.04.2019
Dövlət qeydiyyatının nömrəsi: 1504518841

2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer:

Azərbaycan Respublikası, AZ1075, BAKI ŞƏHƏRİ NƏRİMANOV RAYONU, A.M.CÜMƏ, ev.46B

3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidəntəşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklində yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları:

Emitent 16.05.2021 tarixli dövlət qeydiyyatı ilə Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət təşkilati-hüquqi formasından Qapalı Səhmdar Cəmiyyət təşkilati-hüquqi formasına çevrilmişdir. Emitentin adı 19.04.2023 tarixində “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətindən “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti olaraq dəyişdirilmişdir.

4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləğv edilmiş filialları və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumatlar:

Emitentin hesabat dövrü ərzində filial və nümayəndəliyi yaradılmamış və ləğv edilməmişdir.

5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləğv edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilati-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti:

Emitentin hesabat dövrü ərzində törəmə cəmiyyəti yaradılmamış və ləğv edilməmişdir.

6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı:

Emitent hər hansı şirkətlər qrupuna daxil deyil.

7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri:

Kreditləşmə fəaliyyəti.

8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri vəqüvvədə olma müddətləri:

Emitent 14 avqust 2019-cu il tarixində BKT-32 sayla lisenziyaların mərkəzi reyestrinə daxil edilmişdir. Bu lisenziya, "MJ FİNANCIAL SERVICES BOKT" ASC-yə təminatlı və təminatsız kreditlərin verilməsi, habelə "Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş digər fəaliyyət növləri ilə qanunvericiliyə müvafiq qaydada məşğul olmaq hüququ verir.

9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər:

Kredit verilməsi, online xidmətlər və ödənişlər.

10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası

31.03.2022 tarixdə - 30 nəfər

30.06.2022 tarixdə - 29 nəfər

30.09.2022 tarixdə - 32 nəfər

31.12.2022 tarixdə - 31 nəfər

11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı:

BOKT-nin fəaliyyətinə cari rəhbərlik BOKT-nin təkbaşına icra orqanı olan Direktor tərəfindən həyata keçirilir: Aydınov Mövsüm İlyas oğlu

Müşahidə Şurasının tərkibi:

S/s	Soyadı, adı, atasının adı	Vəzifəsi
1.	Rüstəmov Mədəd Nadir oğlu	Müşahidə Şurasının sədri
2.	Aydınov Camal İsxan oğlu	Müşahidə Şurasının üzvü
3.	Malikov Yavər Yaşar oğlu	Müşahidə Şurasının üzvü

Audit Komitəsinin tərkibi:

S/s	Soyadı, adı, atasının adı	Vəzifəsi
1.	Anar Məmmədov	Audit Komitəsinin sədri

2.	Cəlal Əliyev	Audit Komitəsinin üzvü
3.	Yavər Məlikov	Audit Komitəsinin üzvü

12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayılıqdasayı:

S/s	Soyadı, adı, atasının adı	Səhmlərin sayı	Nizamnamə Kapitalında faiz nisbəti
1.	Aydınov Camal İsxan oğlu	7	70 %
2.	Rüstəmov Mədəd Nadir oğlu	3	30 %

13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı;

S/s	Soyadı, adı, atasının adı	Səhmlərin sayı	Nizamnamə Kapitalında faiz nisbəti
1.	Aydınov Camal İsxan oğlu	7	70 %
2.	Rüstəmov Mədəd Nadir oğlu	3	30 %

14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı):
Nizamnamə kapitalında hüquqi şəxslərin payı yoxdur.

15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat:

1. 01.03.2022

Yığıncağın Gündəliyi

1. İclas sədrinin və katibinin təyin edilməsi.

2. İclasın gündəliyinin təsdiq edilməsi.
  3. “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC-nin 2021-ci il fəaliyyəti üzrə əldə edilmiş mənfəətinin bölüşdürülməsi barəsində Müşahidə Şurasının 07 yanvar 2022-ci il tarixli 01 sayılı Protokolu ilə təqdim edilmiş təklifinə baxılması.
  4. “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC-nin 2021-ci il maliyyə hesabatının təsdiq edilməsi.
2. 03.10.2022
- Yığıncağın Gündəliyi
1. “MJ Financial Services BOKT” QSC-nin Səhmdarlarının növbədənənar ümumi yığıncağının sədrinin və katibinin seçilməsi barədə.
  2. “MJ Financial Services BOKT” QSC tərəfindən ümumi dəyəri 750.000.00 (yeddi yüz əlli min) manat olan hər birinin nominal dəyəri 1000 (bir min) manat olan 750 (yeddi yüz əlli) ədəd olmaqla faizli, təmin olunmamış, sənədsiz adlı istiqrazların emissiyası barədə.
3. 20.10.2022
- Yığıncağın Gündəliyi
1. İclas sədrinin və katibinin təyin edilməsi.
  2. İclasın gündəliyinin təsdiq edilməsi.
“MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC ilə “STAMPERIA” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti arasında icarə müqaviləsinin bağlanması və “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC-nin hüquqi ünvanının dəyişdirilməsi ilə bağlı “MJ Financial Services Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC-nin Nizamnaməsində dəyişikliyin edilməsi.

- 16. Emitentin dövriyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir):** -
- investisiya qiymətli kağızın növü və forması;
  - investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi;
  - investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri;
  - investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri
  - hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir);
  - faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi;
  - investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda).

investisiya qiymətli kağızın növü və əforması:	investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi	investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri	investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri	faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi	investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer
Faizli, təminatlı, sənədsiz, adlı istiqraz	AZ2001023160, 07.10.2022	750 ədəd 1000 manat olmaqla	750000 manat	13.5%	Bakı Fond Birjası, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Həsən Bəy Zərdabi küçəsi 2A

17. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:

Emitent "Bank Avrasiya" ASC ilə 07.12.2022 tarixdə 4400000 manat məbləğində kredit xətti müqaviləsi imzalamışdır.

18. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar:

Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər yoxdur.

19. İllik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi:

30.01.2023 tarixdə

20. Hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat:

Emitentin rəsmi saytında: www.mjfinance.az

"MJ FINANCIAL SERVICES BOKT" ASC-nin
Direktoru Aydınov M.İ

"MJ FINANCIAL SERVICES BOKT" ASC-nin
Baş mühasibi Miriyev S.S

“MJ Financial Services BOKT” QSC

31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə

**Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı**

Mündəricat

MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat.....	1
Mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir haqqında hesabat.....	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat.....	4

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

1	Cəmiyyət və onun əsas fəaliyyəti.....	5
2	Cəmiyyətin əməliyyat mühiti	5
3	Əsas uçot siyasəti	7
4	Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr	17
5	Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi	20
6	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	22
7	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	22
8	Digər debitor borcları	24
9	Avans ödənişləri	24
10	Əmlak və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	25
11	Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri.....	25
12	Müddətli borc öhdəlikləri	27
13	Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	27
14	Digər kreditor borcları.....	28
15	Digər öhdəliklər.....	28
16	Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri.....	28
17	Faiz gəlirləri və xərcləri	29
18	Ümumi və inzibati xərclər	29
19	Digər gəlirlər	30
20	Mənfəət vergisi.....	30
21	Maliyyə risklərinin idarə edilməsi.....	31
22	Kapitalın idarə olunması	36
23	Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər	36
24	Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri.....	36
25	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	38
26	Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr	39

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ**

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorların hesabatında göstərilmiş auditorların rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "MJ Financial Services BOKT" QSC-nin (bundan sonra "Cəmiyyət") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə vəziyyətini, fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkətini və kapitalda dəyişikliklərini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə rəhbərlik məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aşağıdakılara cavabdehdir:

- Uyğun mühasibat prinsiplərinin seçilməsi və mütəmadi olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun təxminlərin və qərarların qəbul edilməsi;
- Maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğunluğunun bəyan edilməsi və əgər bu standartlardan əhəmiyyətli kənarlaşmalar varsa, bu halların maliyyə hesabatlarında açıqlanması və izah edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS-nin tələblərinə riayət olunması və;
- Əgər yaxın gələcəkdə Cəmiyyət işini normal şərtlər altında davam etdirəcəksə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının davamlılıq prinsipi əsasında hazırlanması.

Rəhbərlik, həmçinin aşağıdakılara görə məsuldur:

- Cəmiyyət daxilində səmərəli və keyfiyyətli daxili nəzarət sisteminin işlənilib hazırlanması, qurulması və möhkəmləndirilməsi;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq düzgün hazırlanması və Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühasibat sisteminin təşkil edilməsi;
- Yerli mühasibat sisteminin qanunvericilik və Azərbaycan Respublikasının mühasibat standartlarına uyğun olaraq təşkil edilməsi;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin qorunmasının təşkil olunması və;
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanunauyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması.

31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatları Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən 25 yanvar 2023-cü il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik adından:

Mövsüm Aydınov
Direktor

Samir Miriyev
Baş mühasib

RSM Azerbaijan Demirchi Tower 18th floor,
37 Khojaly ave, AZ1025,
Baku, AzerbaijanT +994(12) 480 4571
F +994(12) 480 4563

www.rsm.az

Müstəqil Auditorun Hesabatı

“MJ Financial Services BOKT” QSC-nin Səhmdarlarına və Rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “MJ Financial Services BOKT” QSC-nin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təqdim edilən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, eləcə də əsas uçot siyasətinin və digər izahedici məlumatların xülasəsindən ibarət olan maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

Rəyin üçün əsas

Biz auditı Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyət, rəyimizin “*Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti*” bölməsində əks etdirilir. Biz Mühəsiblər üçün Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının dərc etdiyi Peşəkar Mühəsiblərin Etika Məcəlləsinə uyğun olaraq Cəmiyyətdən asılı olmadan müstəqil şəkildə fəaliyyət göstəririk.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Maliyyə hesabatları üzrə Rəhbərliyin və korporativ idarəetmə səlahiyyətləri verilmiş şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının MHBS-yə uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə, eləcə də fərqləndiricilik və yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sistemində görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik, Cəmiyyəti ləğv etmək və ya onun fəaliyyətini dayandırmaq istəyi yaxud bundan başqa hər hansı digər real alternativ olmadığı hallar istisna olmaqla, Cəmiyyətin öz fəaliyyətini fasiləsiz davam etdirmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, uyğun olduqda fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı məlumatların açıqlanması və fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Korporativ idarəetmə üzrə cavabdeh olan şəxslər Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyırlar.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqcılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir; rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqcılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqcılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işləyib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxili nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixində əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

25 yanvar 2023-cü il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNƏ
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2022-ci il tarixinə	31 dekabr 2021-ci il tarixinə
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	225,966	5,437
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7	12,468,033	10,166,829
Avans ödənişləri	9	27,340	6,601
Əmlak və avadanlıqlar	10	98,876	40,456
Qeyri-maddi aktivlər	10	32,060	24,118
Aktivdən istifadə hüququ	11	207,894	46,571
Digər debitor borcları	8	167,095	2,086
Cəmi aktivlər		13,227,264	10,292,098
Kapital və öhdəliklər			
Kapital			
Nizamnamə kapitalı		300,010	300,010
Əlavə ödənilmiş kapital		2,000	2,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		2,340,724	765,305
Cəmi kapital		2,642,734	1,067,315
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	12	4,432,267	4,436,180
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	13	758,438	-
Digər kreditor borcları	14	1,309,604	722,196
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	16	3,023,136	3,768,900
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	20	496,719	80,472
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	20	258,768	110,855
İcarə öhdəlikləri	11	203,085	48,525
Digər öhdəliklər	15	102,513	57,655
Cəmi öhdəliklər		10,584,530	9,224,783
Cəmi kapital və öhdəliklər		13,227,264	10,292,098

25 yanvar 2023-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Mövsüm Aydınov
Direktor

Samir Miriyev
Baş mühasib

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Faiz gəlirləri	17	4,482,102	2,521,903
Faiz xərcləri	17	(496,352)	(487,767)
Xalis faiz gəlirləri		3,985,750	2,034,136
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	7	(26,293)	(159,475)
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri		3,959,457	1,874,661
Ümumi və inzibati xərclər	18	(1,056,589)	(757,828)
Digər gəlirlər	19	16,406	14,016
Vergidən əvvəlki mənfəət		2,919,274	1,130,849
Mənfəət vergisi xərci	20	(583,855)	(226,170)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		2,335,419	904,679

25 yanvar 2023-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Mövsüm Aydınov
Direktor

Samir Miriyev
Baş mühasib

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Əlavə ödənilmiş kapital	(Yığılmış zərər) / Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
31 dekabr 2020-ci il tarixinə qalıq	300,010	2,000	(139,374)	162,636
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	904,679	904,679
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	300,010	2,000	765,305	1,067,315
Elan edilmiş dividendlər	-	-	(760,000)	(760,000)
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	-	2,335,419	2,335,419
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	300,010	2,000	2,340,724	2,642,734

25 yanvar 2023-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Mövsüm Aydınov
Direktor

Samir Miriyev
Baş mühasib

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeydlər	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat fəaliyyəti			
Vergidən əvvəlki mənfəət		2,919,274	1,130,849
Qeyri-nağd maddələri üzrə düzəlişlər:			
Faiz gəlirləri	17	(4,482,102)	(2,521,903)
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	7	26,293	159,475
Müddətli borc öhdəlikləri üzrə faiz xərci	12	484,120	483,089
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar üzrə faiz xərci	13	8,438	-
İcarə öhdəliyi üzrə faiz xərci	11	3,794	4,678
İcarəyə xitam verilmə gəliri		(290)	-
İstifadə olunmamış məzuniyyət üçün təminat		16,135	-
Əmlak və avadanlıqların köhnəlməsi	10	13,713	10,592
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	10	6,958	592
Aktivdən istifadə hüququnun köhnəlməsi	11	22,033	22,034
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətinə yönəldilən pul vəsaitləri		(981,634)	(710,594)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7	(2,153,500)	(6,546,115)
Digər debitor borcları	8	(165,009)	95,362
Avans ödənişləri	9	(20,739)	(3,900)
Digər kreditör borcları	14	587,408	620,147
Digər öhdəliklər	15	28,723	31,380
Vergidən və faizlərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətinə yönəldilən xalis pul vəsaitləri		(2,704,751)	(6,513,720)
Ödənilmiş vergi xərci		(19,695)	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə alınmış faiz		4,308,105	2,400,625
Müddətli borc öhdəlikləri üzrə ödənilmiş faiz	12	(488,033)	(474,549)
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz məbləğin ödənişi	11	(3,794)	(4,678)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan/yönəldilən pul vəsaitləri		1,091,832	(4,592,322)
İnvestisiya fəaliyyəti			
Əmlak və avadanlıqların alınması	10	(72,133)	(21,441)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	10	(14,900)	(24,710)
Aktivdən istifadə hüququ üzrə avans ödənişi	11	(5,300)	(3,000)
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəldilən xalis pul vəsaitləri		(92,333)	(49,151)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti			
Dividendlərin ödənişi		(760,000)	-
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar	12	4,400,000	5,296,500
Buraxılmış borc qiymətli kağızlarından daxilolmalar	13	750,000	-
Müddətli borc öhdəliklərindən qaytarılması	12	(4,400,000)	(4,400,000)
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəliklərindən daxilolmalar	16	-	3,768,900
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəliklərinin ödənişi		(745,764)	-
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənişi	11	(23,206)	(20,302)
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə (yönəldilən)/daxil olan xalis pul vəsaitləri		(778,970)	4,645,098
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		220,529	3,625
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	5,437	1,812
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	225,966	5,437

25 yanvar 2023-cü il tarixində Rəhbərlik adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.

Mövsum Aydınov
Direktor

Samir Miriyev
Baş mühasib

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

1. Cəmiyyət və onun əsas fəaliyyəti

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə “MJ Financial Services BOKT” QSC (“Cəmiyyət”) üçün Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

“MJ Financial Services BOKT” QSC (“Cəmiyyət”) 2019-cu ildə təsisçilər tərəfindən ənənəvi bankçılıq sistemi vasitəsi ilə kredit əldə etmək imkanı olmayan fərdi sahibkarlara davamlı kredit xidməti göstərmək məqsədi ilə təsis edilmişdir.

Cəmiyyət 15 aprel 2019-cu il tarixində Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən “MJ Financial Services BOKT” MMC adı ilə qeydiyyatdan keçirilmişdir. Daha sonra Cəmiyyət təşkilati-hüquqi formasını 16 may 2021-ci ildə dəyişdirərək “MJ Financial Services BOKT” QSC olmuşdur. Cəmiyyət 14 avqust 2019-cu il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (“ARMB”) tərəfindən verilmiş BKT-32 nömrəli lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin işçilərinin sayı 32 nəfər olmuşdur (31 dekabr 2021-ci il: 30).

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı

A. Molla Cümə küçəsi 46b, Nərimanov rayonu, Bakı, Azərbaycan.

Cəmiyyətin mülkiyyət strukturu

Cəmiyyət bütünlüklə təsisçilərə məxsusdur. Cəmiyyətin təsisçiləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il		31 dekabr 2021-ci il	
	%	Məbləğ	%	Məbləğ
Camal Aydınov	70	210,007	70	210,007
Mədəd Rüstəmov	30	90,003	30	90,003
Cəmi nizamnamə kapitalı	100	300,010	100	300,010

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Azərbaycan iqtisadiyyatında inkişaf etməkdə olan bazarlara xas müəyyən xüsusiyyətlər müşahidə edilir. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud və gələcək artımı və dayanıqlığı hökumətin həyata keçirdiyi fiskal və monetar tədbirlərin effektivliyindən, eləcə də xam neftin qiymətlərindən və Azərbaycan manatının sabitliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

2016-cı ildə baş vermiş devalvasiyadan sonra institusional dəyişiklikləri əhatə edən iqtisadi islahatlara əsasən 2017-2019-cu illər ərzində iqtisadi artım pozitiv zonada qalmaqda davam etmiş, inflyasiya aşağı birrəqəmli səviyyədə sabitləşmiş və milli valyutanın məzənnəsi dayanıqlı səviyyədə olmuşdur.

2020-ci ildə baş vermiş resessiyanın ardınca Azərbaycan iqtisadiyyatı 2021-ci ildə əhəmiyyətli dərəcədə dirçəlmiş və 5,6 faiz artaraq pandemiyadan əvvəlki səviyyəyə qayıtmışdır. 2021-ci ildə neft qiymətlərinin bərpası və pandemiya ilə bağlı məhdudiyətlərin tədricən aradan qaldırılması etimadı gücləndirmiş və davam edən pandemiya ilə bağlı çətinliklərə baxmayaraq, qeyri-neft sektorlarında iqtisadi artıma dəstək vermişdir. İllik ixracın 60%-dən çox artımı sayəsində manata təzyiqin əhəmiyyətli dərəcədə azalması sayəsində 2021-ci il ərzində manat sabit qalmışdır.

Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra bu ərazilərin Azərbaycan iqtisadiyyatına reintegrasiyası diqqət mərkəzində olmaqla, işğaldan azad edilmiş torpaqlarda bərpa və yenidənqurma işlərinə sürətlə start verilmişdir. Bu fəaliyyətlərin yaxın gələcəkdə və uzunmüddətli perspektivdə Azərbaycan iqtisadiyyatına daha da təkan verəcəyi gözlənilir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti (davamı)

ÜDM 2021-ci ilə müqayisədə 4,6% artaraq 2022-ci ildə 133,8 milyard manata (78,7 milyard ABŞ dolları) çatıb. 2022-ci il ərzində Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət dövriyyəsi 52,69 milyard ABŞ dollarına yaxın olmuşdur ki, bunun da ixracı 38,15 milyard ABŞ dolları, idxalı isə 14,54 milyard ABŞ dolları təşkil etmişdir.

2022-ci ilə qəbul edilmiş dövlət büdcəsində neft transferlərinin əvvəlki ilə müqayisədə artması milli valyutanın məzənnəsinin dayanıqlığını dəstəkləyəcəkdir. Digər tərəfdən anti-inflyasiya xarakterli pul siyasəti daxili tələbin monetar amillərin tarazlı səviyyədə qorunmasına xidmət edəcəkdir. Müvəqqəti xarici və daxili xərc amillərinin qiymətlərə təsiri neytrallaşdıqca, balanslaşdırıcı rol oynayan amonetar amillərin inflyasiyaya azaldıcı təsirləri güclənəcək.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 16 oktyabr tarixli 2965 nömrəli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar minimum aylıq əməkhaqqının məbləği 2022-ci il yanvarın 1-dən 300 manat müəyyən edilmişdir.

Qeyri-dövlət və qeyri-neft sektorunda çalışan işəgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən ödənilən sığorta haqqının məbləğinə 2022-ci il yanvarın 1-dək 50% güzəşt tətbiq edilir.

Bu o deməkdir ki, 2022-ci il yanvarın 1-dək qeyri-dövlət və qeyri-neft sektorunda çalışan işəgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən 1%, 8,000 manatdan yuxarı olan hissəsindən isə 0.5% miqdarında icbari tibbi sığorta haqqı tutulub.

2022-ci ildən etibarən qeyri-dövlət və qeyri-neft sektoru üzrə işəgötürən və işçilərdən aylıq hesablanmış əməyin ödənişi fondunun 8,000 manata qədər olan hissəsindən 2% miqdarında icbari tibbi sığorta haqqının tutulması müəyyən olunub.

2022-ci ilin avqust ayında “Moody's” beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün reytingini “Ba1” səviyyəsində təsdiqləyib və proqnozu sabitdən pozitivə dəyişib.

Siyasi və iqtisadi vəziyyətin mövcud təsirlərini proqnozlaşdırmaq çətindir, lakin bunun Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri daha çox ola bilər və bu da dövlət maliyyəsinin pisləşməsinə, maliyyə bazarlarının qeyri-sabitliyinə, kapital bazarlarında qeyri-likvidliyə, inflyasiyanın artmasına və milli valyutanın əsas xarici valyutalara nisbətə dəyərdən düşməsinə gətirib çıxara bilər.

Mövcud iqtisadi vəziyyətin gələcək təsirlərini və yuxarıda qeyd olunan tədbirləri qabaqcadan proqnozlaşdırmaq nisbətən mürəkkəb olduğuna görə rəhbərliyin iqtisadi mühitlə bağlı cari proqnozları və təxminləri faktiki nəticələrdən fərqli ola bilər.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (“GKZ”) qiymətləndirilməsi məqsədilə, Şirkət makroiqtisadi dəyişənlər üzrə proqnozlar daxil olmaqla, dəstəkləyici gələcək məlumatlardan istifadə edir. Hər bir iqtisadi proqnozda olduğu kimi, onların reallaşması ilə bağlı fərziyyələr və ehtimallar yüksək dərəcəli qeyri-müəyyənliklə əlaqəlidir və buna görə də faktiki nəticələr proqnozlaşdırılan nəticələrdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Şirkətin rəhbərliyi mövcud iqtisadi mühitdə baş verən prosesləri müşahidə edir və Şirkətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını təmin etmək üçün qabaqlayıcı tədbirlər görür.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərdə tanımaqla, Maliyyə Hesabatı Beynəlxalq Standartlarına (“MHBS”) uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir.

Fasiləsizlik prinsipi

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyətin daimilik prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini və yaxın gələcəkdə işini normal şərtlər altında davam etdirəcəyini nəzərdə tutur.

Təqdimatın digər əsasları

Bu maliyyə hesabatları Cəmiyyət funksional valyutası olan Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim edilmişdir. Fərdi maliyyə hesabatları tarixi dəyər prinsiplərinə əsasən hazırlanmışdır.

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda Azərbaycan manatı (“AZN”) ilə təqdim olunmuşdur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövrüyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Fəal bazarda alınıb-satılmayan digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə portfel mövcud bazar şəraitində qiymətləndirmə tarixinə bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis uzun mövqenin (yəni, aktivin) satılması və ya müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis qısa mövqenin (yəni, öhdəliyin) ötürülməsi məqsədilə əldə edilə biləcək qiymət əsasında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunun ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Bu, dövrü olaraq ədalətli dəyərdə qeydə alınan aktivlərə o şərtlə tətbiq edilir ki, Cəmiyyət (a) müəssisənin risklərin idarə edilməsi və ya investisiya strategiyasına uyğun olaraq məruz qaldığı müəyyən bazar riski (və ya risklərinə) və ya müəyyən kontragentin kredit riskinə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunu idarə edir; (b) həmin prinsipə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupu haqqında məlumatı müəssisənin baş rəhbərliyinə təqdim edir; və (c) bazar riskləri, o cümlədən müəssisənin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilə əlaqədar məruz qaldığı müəyyən bazar riskinin (və ya risklərinin) müddəti əsasən eyni olur. Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analogi əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərində əsaslanan modellərdən istifadə edilir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları (davamı)

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir, (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanmır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AD) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir.

Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilmir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır.

Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir. İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri və ədalətli dəyərin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid edilən (“DMGƏD”) borc alətlərinə investisiyalar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması (davamı)

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları (“standart şərtlər” əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları

Cəmiyyət maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: biznes model

Biznes model Cəmiyyətin nağd pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi (“müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması”) və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan nağd pul axınlarının əldə edilməsi (“müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması”) olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri “digər” biznes modellərə aid edilir və MZƏD kateqoriyasında ölçülür.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Cəmiyyətin həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Cəmiyyətin nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar və aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları daxildir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri

Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsini və maliyyə aktivlərinin satılması üçün saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (YƏMFÖ təhlili).

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənliyə məruz qalmanı nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivləri MZƏD kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. YƏMFÖ təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat

Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən borc alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat Amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən borc alətləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir. İlkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri ("12 aylıq gözlənilən kredit zərəri") məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın ("KRƏA") baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 19-də təqdim edilir.

Cəmiyyət maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsini müəyyən edərsə aktiv 3-cü mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmiş aktivlərin və defolt hadisəsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası 19 sayılı qeyddə izah edilir. Həmin Qeyddə gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat, eləcə də Cəmiyyət tərəfindən proqnoz məlumatlarının gözlənilən kredit zərərləri modellərinə daxil edilməsi qaydası göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Qarşı tərəf satışa məhdudiyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin qiymətləndirilmə kateqoriyaları

Maliyyə öhdəlikləri sonradan amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə nağd pul, ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan banklararası depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudiyət qoyulmuş vəsaitlər maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə nağd pul axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin nağd pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir, və (ii) MZƏD kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar müştərinin kreditini almaq və ya müştəriyə kredit vermək məqsədilə Cəmiyyət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Biznes model və pul axınlarının xüsusiyyətini nəzərə alaraq, Cəmiyyət müştərilərə verilmiş kreditləri və avansları amortizasiya olunmuş dəyərdə təsnifləşdirir.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyatlar gözlənilən kredit zərərləri üzrə proqnoz modellərə əsasən müəyyən edilir. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat, eləcə də Cəmiyyət tərəfindən proqnoz məlumatlarının gözlənilən kredit zərərləri modellərinə daxil edilməsi qaydası 7 sayılı qeyddə göstərilir.

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov vaxtı keçmiş kreditlərlə bağlı Cəmiyyət tərəfindən əldə edilmiş maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərindən ibarətdir. Bu aktivlər əldə edildiyi zaman ilkin olaraq ədalətli dəyərdə tanınır və aktivlərin növündən və Cəmiyyətin həmin aktivləri istifadə etmək niyyətindən asılı olaraq əsas vəsaitlər, digər maliyyə aktivləri, investisiya mülkiyyəti və sair aktivlərin tərkibində mal-material ehtiyatlarına daxil edilir və sonradan belə aktivlər üzrə uçot siyasətlərinə uyğun olaraq yenidən qiymətləndirilir və uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlmə və lazım olduqda, dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aşağıda göstərilən dəyərlə uçota alınır.

Aktivin ilkin dəyəri onun alış dəyəri və ya tikinti xərcləri, bu aktivin istismara verilməsi ilə birbaşa bağlı olan xərclər, onun silinməsi öhdəliyi (əgər varsa) üzrə ilkin təxminlər və bütün şərtlərə cavab verən aktivlər üçün borc öhdəlikləri üzrə xərclərdən ibarətdir. Maliyyə lizinqi müqaviləsinə əsasən əldə edilmiş aktivlər də əmlak, tikili və avadanlıqlara daxildir.

Köhnəlmə və amortizasiya

Əmlak üzrə amortizasiya düz xətt metoduna əsasən, yəni aşağıda göstəriləndiyi kimi, əsas vəsaitlərin təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

	Faydalı istifadə müddəti
Nəqliyyat vasitələri	10 il
Kompüter və ofis avadanlıqları	5 il
Qeyri-maddi aktivlər	5 il
İcarə obyektlərin təkmilləşdirilməsi	İcarə müddətinin və istifadə müddətinin ən qısa

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Köhnəlmə və amortizasiya (davamı)

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Cəmiyyət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları

Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına istiqrazlar və Cəmiyyət tərəfindən yerləşdirilmiş borc iltizamları aiddir. Əgər Cəmiyyət öz borc qiymətli kağızını satın alırsa, bu öhdəlik maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından silinir və ödənilən vəsaitlə öhdəliyin qalıq dəyəri arasında olan fərq mənfəət və zərər hesablarında müvafiq olaraq öhdəliklərin vaxtından tez icra edilməsinin nəticəsi kimi təqdim edilir.

Mənfəət vergisi

Hazırkı maliyyə hesabatlarında əks etdirilən mənfəət vergisi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri

Cəmiyyətin qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən qiymətləndirilir. Rəhbərlik Cəmiyyətin vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Gəlir və xərclərin uçotu

Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Cəmiyyət kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri MZƏD kateqoriyasına aid olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Faiz gəlirləri dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (3-cü mərhələ) istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır. Belə aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Haqq və komissiya gəlirləri

Haqq və komissiya gəlirləri müştərinin Cəmiyyət tərəfindən göstərilən xidmətlərin faydasını eyni anda qəbul və istifadə etdiyi müəyyən dövr ərzində düz xətt metodu ilə tanınır. Belə gəlirlərə zəmanət məktubları üzrə haqq və komissiyalar daxildir.

Sair haqq və komissiya gəlirləri Cəmiyyət öz icra öhdəliyini yerinə yetirdiyi anda, adətən müvafiq əməliyyatı həyata keçirdikdən sonra tanınır. Alınmış və ya alınacaq haqq və komissiya məbləği fərqli icra öhdəlikləri kimi müəyyən edilmiş xidmətlər üzrə əməliyyat qiymətini əks etdirir.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Cəmiyyətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır (“AZN”).

Monetar aktiv və öhdəliklər Mərkəzi Bankın müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə (məzənnə fərqi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən səhm investisiyaları ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə əməliyyat valyutasına çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Xarici valyutanın çevrilməsi (davamı)

31 dekabr 2022-ci il tarixinə ABŞ dolları ilə ifadə olunmuş xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN (2021: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN).

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Cəmiyyətin yerli qanunvericiliklə müəyyən edilmiş ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınmış və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə (“zərər hadisəsi”) nəticəsində yarandıqda və bu zərər hadisəsi maliyyə aktivini və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul axınlarının məbləğinə və vaxtına etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən təsir göstərdikdə mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır. Cəmiyyət əhəmiyyətli olub-olmamasından asılı olmayaraq, fərdi şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutun olmadığı qənaətinə gəldikdə, həmin aktivini analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil etmiş və onların dəyərsizləşməsinə məcmu şəkildə təhlil etmişdir.

Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərkən Cəmiyyətin nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçməsi statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Kredit üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər-hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Cəmiyyətin borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Kredit zərərinin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri kredit riski üzrə oxşar xüsusiyyətlərə görə qruplaşdırılmışdır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə şərtlərinə əsasən borcalanların ödəmə qabiliyyətini təsdiqləmişdir ki, bu da belə aktivlərlə bağlı gələcək pul vəsaitlərinin təxmin edilməsi üçün uyğun olmuşdur.

Kredit zərəri məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcmində dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilmişdir.

Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənmişdir.

Amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilən dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda və ya bu şərtlər borcalanın və ya emitentin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişdikdə, dəyərsizləşmə şərtlərinin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsasən ölçülmüşdür.

Şərtlərinə yenidən baxılmış aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdikdə, yeni aktiv ədalətli dəyərlə tanınmışdır. Bu, adətən ilkin və yeni gözlənilən nağd pul axınlarının cari dəyərləri arasındakı fərq əhəmiyyətli olduqda müşahidə olunmuşdur.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesablarında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəflər çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir.

Kredit üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azaldıqda və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edildikdə əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə qaytarılmışdır.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə, onlar aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinmişdir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin qaytarılması il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınmışdır.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

İcarə müqavilələri

Cəmiyyətin icarəyə götürən qisminə çıxış etdiyi icarə müqavilələrinin uçotu

Cəmiyyət ofis sahələri icarəyə götürür. İcarə müqavilələri Cəmiyyətin icarəyə götürülmüş aktivi istifadə etdiyi tarixə müvafiq öhdəliklə birlikdə aktivdən istifadə hüququ kimi tanınır. Hər bir icarə ödənişi öhdəlik və maliyyə xərcləri arasında bölüşdürülür. Maliyyə xərcləri hər bir dövr üçün öhdəliyin qalığı üzrə sabit olaraq müntəzəm faiz dərəcəsini təmin etmək üçün icarə müddəti ərzində mənfəət və ya zərəre aid edilir. İkinci dəyərli tanınan aktivdən istifadə hüququ onun faydalı istifadə və ya icarə müddəti ərzində (bu müddətlərdən hansı daha tez başa çatarsa) düz xətt metodu ilə amortizasiya edilir.

İcarə müqaviləsi üzrə yaranan öhdəliklər ilkin olaraq cari dəyərli qiymətləndirilir. İcarə öhdəliklərinə aşağıdakı icarə ödənişlərinin xalis cari dəyəri daxildir:

- İcarə üzrə alınacaq həvəsləndirici ödənişlər çıxılmaqla, sabit ödənişlər (məhiyyətə sabit ödənişlər daxil olmaqla);
- İndeks və ya dərəcələrdən asılı olan dəyişkən icarə ödənişləri;
- Zəmanətli son qalıq dəyəri üzrə icarəyə götürən tərəfindən ödənilməsi gözlənilən məbləğlər;
- İcarəyə götürənin əsaslandırılmış şəkildə əmin olduğu halda alış hüququnun istifadə ediləcəyi qiymət;
- İcarə müddəti ərzində icarəyə götürən icarəni ləğv etmə hüququnu istifadə edərsə, icarənin ləğv edilməsi ilə bağlı cərimə ödənişləri.

İcarə ödənişləri icarə müqaviləsində nəzərdə tutulan faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılır. Bu faiz dərəcəsinin müəyyən edilməsi mümkün olmadıqda icarəyə götürənin borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi istifadə edilir. Borc kapitalı üzrə artan faiz dərəcəsi icarəyə götürənin oxşar iqtisadi mühitdə aktivdən istifadə hüququnun dəyərinə oxşar məbləğdə aktiv əldə etməsi üçün eyni müddət və şərtlərlə zəruri olan vəsaitlərin cəlb edilməsi zamanı ödəməli olduğu faiz dərəcəsidir. Aktivdən istifadə hüququ aşağıdakılar nəzərə alınmaqla, ilkin dəyərli qiymətləndirilir:

- İcarə öhdəliyinin ilkin qiymətləndirmə məbləği;
- İcarə üzrə həvəsləndirici ödənişlər çıxılmaqla, icarə müqaviləsinin başlanma tarixindən əvvəl aparılmış bütün icarə ödənişləri;
- Bütün ilkin birbaşa xərclər;
- Bərpa xərcləri.

İcarə müddətini müəyyən edərkən Cəmiyyətin rəhbərliyi icarənin uzadılması və ya icarənin ləğv edilməsi hüquqlarının istifadəsi üçün iqtisadi stimulyaradan bütün fakt və şərtləri nəzərə alır. İcarənin uzadılması hüquqları (və ya icarənin ləğv edilməsi hüququnun istifadəsi müddətindən sonrakı dövrlərin) yalnız müqavilənin müddətinin uzadılacağına (və ya ləğv edilməyəcəyinə) əsaslı şəkildə əminlik olduqda icarə müddətinə daxil edilir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

3. Əsas uçot siyasəti (davamı)

İcarə müqavilələri (davamı)

Cəmiyyətin icarəyə götürən qismində çıxış etdiyi icarə müqavilələrinin uçotu (davamı)

Qiymətləndirməyə təsir edən mühüm hadisə baş verdikdə və ya şəraitdə əhəmiyyətli dəyişiklik olduqda və belə hallar icarəyə götürənin nəzarəti altında olduqda qiymətləndirmə yenidən nəzərdən keçirilməlidir.

Cəmiyyətin icarəyə verən qismində çıxış etdiyi əməliyyat icarəsi müqavilələrin uçotu

Aktivlər əməliyyat icarəsinə verildikdə alınacaq icarə ödənişləri icarə müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə icarə gəliri kimi tanınır.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (KRƏA), defolt ehtimalı (DE), defolta məruz qalan dəyər (DMQD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (DHZ), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər. Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Cəmiyyət hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivləri üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir. Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Cəmiyyət əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Cəmiyyət defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnoz məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir.

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Cəmiyyət onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi (davamı)

Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtilə, “pul axınlarının əldə edilməsi” biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız “stress” ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

“Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması” biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün nağd pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfellər daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqəlidir.

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri (“YƏMFÖ”) meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivi üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

Cəmiyyət müqavilə üzrə nağd pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Nağd pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirsin. Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir.

Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır: (i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri (“YƏMFÖ”) meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi (davamı)

Cəmiyyətin kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları SPPI meyarına uyğun qiymətləndirilir.

Əmlak və avadanlıqların faydalı istifadə ömrü

Rəhbərlik əmlak və avadanlıqların ehtimal olunan faydalı istifadə ömrünü və əlaqəli köhnəlmə xərclərini müəyyən edir. Bu ehtimal, Cəmiyyətin aktivlər üzrə təxmin etdiyi iqtisadi mənfəətlər üzrə proqnozlaşdırılan müddətə əsaslanır. Rəhbərlik köhnəlmə xərclərini, istifadə müddətinin, əvvəlki ehtimal olunan müddətdən daha az olduğu hallarda artırır və ya köhnəlmiş aktivləri tərk edilmiş və ya satılmışsa, bu aktivləri texniki olaraq qismən və ya bütünlüklə uçotdan silinir. Faydalı istifadə müddəti ən azı hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir.

İcarə müddətinin müəyyən edilməsi

16 sayılı MHBS-nin tətbiqi aktivlər və icarə öhdəliklərindən istifadə hüququna dair mülahizələr aparmağı tələb edir. İcarə müddətini təyin edərkən, Cəmiyyət yeniləmə seçimlərini həyata keçirmək üçün iqtisadi stimula yaradan bütün amilləri və halları (və ya ləğvetmə seçimlərini etməməyi) nəzərə alır. Müqavilənin icarə elementlərinə malik olub-olmadığını qiymətləndirmək də mühakimə tələb edir. İcarə öhdəliklərini hesablamaq məqsədilə istifadə olunan müvafiq diskont dərəcəsini müəyyənəşdirmək üçün təxminlərin edilməsi tələb olunur.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu

Cəmiyyət öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Fasiləsiz fəaliyyət prinsipi

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fasiləsiz fəaliyyət prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, mövcud planları, əməliyyatların gəlirliliyini və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış və son maliyyə böhranının Cəmiyyətin gələcək əməliyyatlarına təsirini təhlil etmişdir.

Rəhbərliyin ölçü və hesabatlarına əsasən Cəmiyyət növbəti 12 ay ərzində likvidlik ehtiyaclarını tənzimləyə biləcək və buna əsasən hazırkı maliyyə hesabatları fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Bank olmayan kredit təşkilatlarının prudensial tənzimlənməsi Qaydalarının 4-cü maddəsinin tələblərinə əsasən təşkilati-hüquqi formasına uyğun olaraq Cəmiyyət minimum 300,000 (üç yüz min) manat nizamnamə (şərikli) kapitalına (əmlak haqlarına) malik olmalı və fəaliyyəti dövründə müəyyən edilmiş minimum məbləğdən aşağı səviyyədə olmasına yol verməməlidir. Rəhbərlik Cəmiyyətin sonrakı dövrlərdə daha çox mənfəət əldə edəcəyinə proqnoz verir. Həmçinin, təsisçilər zərurət yarandığı halda Cəmiyyətə maliyyə dəstəyini təmin etməyi öz öhdəliyinə götürür.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 01 yanvar 2022-ci il tarixindən qüvvəyə minmiş, lakin Cəmiyyətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir:

MHBS 17 “Sığorta Müqavilələri”

Qeyd edilən standart 2017-ci ildə hazırlanmışdır və MHBS 4 “Sığorta müqaviləsi”-ni əvəz etmişdir. Yeni standart sığorta müqaviləsinin tanınması, ölçülməsi, təqdim edilməsi və açıqlanması haqqında prinsipləri özündə cəmləşdirir. Cəmiyyət verdiyi sığorta müqavilələrinə, o cümlədən təkrarsığorta müqavilələrinə 17 sayılı “Sığorta Müqavilələri” adlı MHBS-ni tətbiq etməlidir. 17 sayılı MHBS 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir. Həm Müştərilərlə Müqavilələrdən Gəlir 15 sayılı MHBS, həm də 9 sayılı MHBS Maliyyə Alətləri də tətbiq olunarsa, erkən tətbiqə icazə verilir. Bu standart Şirkət üçün tətbiq edilmişdir.

8 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər:

Uçot təxminlərinin müəyyən edilməsi (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). 8 sayılı MUBS-yə edilmiş dəyişiklik Cəmiyyətlərin uçot siyasətindəki dəyişiklikləri uçot təxminlərindəki dəyişikliklərdən necə fərqləndirməli olduğunu izah edir.

Mühasibat Uçotu Təxminlərinin Tərfi – 8 sayılı MUBS-yə Dəyişikliklər – 2021-ci ilin fevral ayında 8 sayılı MUBS-yə düzəlişlər etdi və burada “mühasibat təxminlərinin” tərfini təqdim edir. Düzəlişlər mühasibat uçotu təxminlərindəki dəyişikliklər və uçot siyasətindəki dəyişikliklər və səhvlərin düzəldilməsi arasındakı fərqi aydınlaşdırır. Həmçinin, onlar mühasibat təxminlərini hazırlamaq üçün Cəmiyyətlərin ölçmə üsullarından və giriş məlumatlarından necə istifadə etdiyini aydınlaşdırır.

Düzəlişlər 01 yanvar 2023-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir və həmin dövrün başlanğıcında və ya ondan sonra baş verən uçot siyasətində və uçot təxminlərindəki dəyişikliklərə tətbiq edilir. Bu fakt açıqlanana qədər erkən müraciətə icazə verilir.

Yeni uçot qaydaları

01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və Cəmiyyət tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bəzi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

16 sayılı MUBS, 37 sayılı MUBS və 3 sayılı MHBS ilə bağlı məhdud məzmunlu dəyişikliklər – “Təyinatlı istifadədən əvvəl əldə edilən gəlirlər”, “Yükümlü müqavilələr” – “Müqavilənin icrası ilə bağlı xərclər”, “Konseptual Əsaslara İstinad” :

16 sayılı MUBS-yə dəyişiklik Cəmiyyətlərə aktivi təyinatı üzrə istifadəyə hazırlayarkən istehsal olunan materialların satışından əldə etdikləri gəlirlərin əsas vəsaitlərin maya dəyərindən çıxılmasını qadağan edir. Belə materialların satışından əldə olunan gəlirlər istehsal xərcləri ilə birlikdə artıq mənfəət və zərərin tərkibində tanınır. Cəmiyyət belə materialların maya dəyərini ölçmək üçün 2 sayılı MUBS-ni tətbiq edəcəkdir. Sınaqdan keçirilən aktiv təyinatı üzrə istifadəyə hələ hazır olmadığı üçün belə aktivin amortizasiyası maya dəyərinə daxil edilmir. 16 sayılı MHBS-yə dəyişiklik aktivin texniki və fiziki göstəricilərini qiymətləndirərkən Cəmiyyətin “aktivin düzgün işləməsinə sınaqacağı” da açıqlayır. Həmin aktivin maliyyə göstəriciləri bu qiymətləndirməyə aid deyil. Beləliklə, aktiv rəhbərliyin nəzərdə tutduğu kimi istismar oluna və rəhbərliyin gözlədiyi əməliyyat effektivliyi səviyyəsinə çatana qədər amortizasiya edilə bilər.

37 sayılı MUBS-yə dəyişiklik “müqavilənin icrası xərcləri” anlayışını izah edir. Dəyişiklikdə müqavilənin icrası üçün birbaşa xərclərin həmin müqavilənin icrası üzrə əlavə xərclərdən ibarət olduğu; və müqavilələrin icrası ilə birbaşa əlaqəli olan digər xərclərin bölüşdürülməsi izah edilir. Dəyişiklik, həmçinin yükümlü müqavilə üçün ayrıca ehtiyat yaradılmazdan əvvəl Cəmiyyətin müqavilənin icrası üçün ayrılmış aktivlər üzrə deyil, müqaviləni yerinə yetirmək üçün istifadə etdiyi aktivlər üzrə yaranmış dəyərsizləşmə zərərinə tanınmasını açıqlayır.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

Yeni uçot qaydaları (davamı)

3 sayılı MHBS Cəmiyyətlərin birləşməsi zamanı aktiv və ya öhdəliyin tərkibini müəyyənləşdirmək məqsədilə “2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar” istinad etmək üçün dəyişdirilmişdir. Bu dəyişiklikdən əvvəl 3 sayılı MHBS-də “2001-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar” istinad edilirdi. Bundan əlavə, 3 sayılı MHBS-yə öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün yeni istisna əlavə edilmişdir. Bu istisna bəzi öhdəliklər və şərti öhdəliklər üçün 3 sayılı MHBS-ni tətbiq edən Cəmiyyətin “2018-ci il Maliyyə Hesabatları üzrə Konseptual Əsaslar” əvəzinə 37 sayılı MUBS və ya 21 sayılı MHBŞK-ya istinad etməsini nəzərdə tutur.

1 sayılı MUBS və MHBS-nin tətbiqi üzrə 2 sayılı praktiki tövsiyələrə dəyişikliklər: Uçot siyasəti haqqında açıqlamalar (12 fevral 2021-ci ildə dərc olunub və 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

1 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər Cəmiyyətlərdən mühüm uçot siyasəti deyil, əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasını tələb edir. Bu dəyişiklik əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarını müəyyənləşdirir. Bundan əlavə, dəyişikliyə əsasən uçot siyasəti məlumatlarının əhəmiyyətli olması o zaman gözlənilə bilər ki, belə məlumat olmadıqda maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri maliyyə hesabatlarındakı digər əhəmiyyətli məlumatları anlama bilməsin. Dəyişiklik Cəmiyyətin maliyyə hesabatları üçün əhəmiyyətli hesab oluna bilən uçot siyasəti məlumatlarına dair nümunələr təqdim edir. Bundan başqa, 1 sayılı MUBS-yə edilən dəyişikliyə əsasən əhəmiyyətli olmayan uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasına ehtiyac olmadığı qeyd olunur. Bununla birlikdə, belə məlumatlar açıqlandığı təqdirdə əhəmiyyətli uçot siyasəti məlumatlarının açıqlanmasına mane olmamalıdır. Bu dəyişikliyi dəstəkləmək məqsədilə, uçot siyasətindəki açıqlamalara əhəmiyyətlik konsepsiyasının tətbiqi ilə bağlı təlimat əlavə etmək üçün MHBS-nin tətbiqi üzrə 2 sayılı tövsiyələrə (“Əhəmiyyətliklə bağlı mühakimələrin yürüdülməsi”) dəyişiklik edilmişdir.

12 sayılı MUBS-yə dəyişiklik - Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərə aid təxirə salınmış vergilər (7 may 2021-ci ildə dərc edilib və 01 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

12 sayılı MUBS-yə dəyişiklik icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri kimi əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergilərin uçota alınması qaydasını izah edir. Müəyyən hallarda, Cəmiyyətlər aktiv və ya öhdəliklərin ilk dəfə uçota alınması zamanı təxirə salınmış verginin tanınması öhdəliyindən azad edilir. Əvvəllər bu istisnanın icarə və istismardan çıxarma öhdəliklərinə şamil edilib-edilməməsi ilə bağlı müəyyən qeyri-müəyyənlik olmuşdur, halbuki hər iki əməliyyat üçün aktiv və öhdəlik tanınır. Bu dəyişikliklər, istisnanın tətbiq edilmədiyini və Cəmiyyətlərin belə əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini tanımalı olduğunu aydınlaşdırır. 12 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər Cəmiyyətlərdən ilkin tanınma zamanı vergi bazasını artıran və azaldan bərabər məbləğdə müvəqqəti fərqlərə səbəb olan əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini tanımağı tələb edir.

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı hallarda, yeni standartlar və şərtlərin Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

6. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Bank hesabları üzrə qalıqlar	225,966	5,437
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	225,966	5,437

31 dekabr 2022-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Banklardakı cari hesab qalıqları
- Yüksək dərəcə	67,927
- Orta dərəcə	158,039
Kassa çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	225,966

31 dekabr 2021-ci il tarixinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə kredit riskinin ödəmə qabiliyyəti dərəcələrinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Banklardakı cari hesab qalıqları
- Yüksək dərəcə	2,123
- Orta dərəcə	3,314
Kassa çıxılmaqla, cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,437

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri	12,701,541	10,374,044
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(233,508)	(207,215)
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	12,468,033	10,166,829

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların ümumi balans dəyəri və gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın kateqoriyalar üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il			31 dekabr 2021-ci il		
	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər						
İstehlak kreditləri	12,701,541	(233,508)	12,468,033	10,374,044	(207,215)	10,166,829
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	12,701,541	(233,508)	12,468,033	10,374,044	(207,215)	10,166,829

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARIXINDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

Hesabat dövrünün əvvəli və sonu arasındakı müddətdə amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üçün gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatda və ümumi balans dəyərində dəyişikliklər aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat				Ümumi balans dəyəri			
	1-ci mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci mərhələ (KRƏA zamanı bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü mərhələ (dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	Cəmi	1-ci mərhələ (12 aylıq GKZ)	2-ci mərhələ (KRƏA zamanı bütöv müddət üçün GKZ)	3-cü mərhələ (dəyərsizləşmiş aktivlər üzrə bütöv müddət üçün GKZ)	Cəmi
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri								
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	194,826	4,044	8,345	207,215	10,358,199	11,510	4,335	10,374,044
<i>Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyata təsir edən dəyişikliklər:</i>								
<i>Köçürmələr:</i>								
- bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərinə (1-ci mərhələdən 2-ci mərhələyə)	(412)	412	-	-	(22,590)	22,590	-	-
- dəyərsizləşmiş aktivlərə (1-ci və 2-ci mərhələdən 3-cü mərhələyə)	(622)	(3,291)	3,913	-	(36,457)	(6,582)	43,039	-
- 12 aylıq gözlənilən kredit zərərinə (2-ci və 3-cü mərhələdən 1-ci mərhələyə)	1,073	(1,073)	-	-	2,146	(2,146)	-	-
Yeni yaradılmış və ya alınmış Gözlənilən kredit zərərinin yenidən ölçülməsi	196,255	6,976	4,444	207,675	11,301,040	13,721	4,378	11,319,139
Dövr ərzində tanınması dayandırılmış və ya ödənilmiş Hesablanmış faizlərdə dəyişikliklər	9,203	1,417	15,213	25,833	-	-	-	-
Dövr üzrə kredit zərərləri üçün ehtiyat ayırmalarına təsir edən cəmi dəyişikliklər	-	-	-	-	(10,355,413)	(23,767)	(7,466)	(10,386,646)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	10,671	397	15,225	26,293	1,062,183	4,087	40,221	1,106,491
	205,497	4,441	23,570	233,508	11,420,382	15,597	44,556	11,480,535

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan kreditlərin kredit keyfiyyəti üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il			31 dekabr 2021-ci il		
	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Balans dəyəri
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri						
- vaxtı keçməmiş kreditlər	12,355,582	(200,663)	12,154,919	10,355,414	(194,168)	10,161,246
- 30 gündən 90 gündən vaxtı keçmiş	309,516	(4,795)	304,721	-	-	-
- 30 gündən 90 gündən vaxtı keçmiş	16,787	(8,394)	8,393	11,165	(5,582)	5,583
- 90 gündən 180 gündən vaxtı keçmiş	9,046	(9,046)	-	4,320	(4,320)	-
-180 gündən 270 gündən vaxtı keçmiş	5,832	(5,832)	-	1,448	(1,448)	-
-270 gündən 360 gündən vaxtı keçmiş	3,167	(3,167)	-	1,697	(1,697)	-
-360 gündən çox vaxtı keçmiş	1,611	(1,611)	-	-	-	-
Cəmi	12,701,541	(233,508)	12,468,033	10,374,044	(207,215)	10,166,829

31 dekabr 2022-ci il tarixinə fiziki şəxslərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan istehlak kreditləri üzrə təminat haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Girovla təmin edilmiş kreditlər:		
- daşınar əmlak	12,701,541	10,269,551
Cəmi	12,701,541	10,269,551
Təminatlı kreditlər	-	104,493
Cəmi müştərilərə verilən amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən kreditlər və avansların ümumi dəyəri (amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən hər bir kredit kateqoriyası üzrə kredit riskini əks etdirən məbləğ)	12,701,541	10,374,044

8. Digər debitor borcları

Digər debitor borclarının siyahısı aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
“Viona” MMC	167,095	2,086
Cəmi digər debitor borcları	167,095	2,086

9. Avans ödənişləri

Avans ödənişləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Qabaqcadan ödənişlər	27,340	6,601
Cəmi avans ödənişləri	27,340	6,601

Avans ödənişlərinin 62%-ni www.mjfinance.az veb-saytına əlavə edilmiş scoring modulunda dəyişikliklərin icra edilməsi xidmətinin göstərilməsi üçün Orxan Əliyev fiziki şəxsə əvvəlcədən edilmiş ödənişlər təşkil edir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

10. Əmlak və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

Əsas vəsaitlərin balans dəyərindəki hərəkət aşağıdakı kimidir:

	Nəqliyyat vasitələri	Kompüter və ofis avadanlıqları	İcarə obyektlərin təkmilləş- dirilməsi	Cəmi Maddi aktivlər	Qeyri- maddi aktivlər	Cəmi
İlkin dəyər						
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	25,215	5,000	-	30,215	-	30,215
İl üzrə əlavələr	-	21,441	-	21,441	24,710	46,151
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	25,215	26,441	-	51,656	24,710	76,366
İl üzrə əlavələr	20,400	7,910	43,823	72,133	14,900	87,033
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	45,615	34,351	43,823	123,789	39,610	163,399
Yığılmış köhnəlmə						
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	(420)	(188)	-	(608)	-	(608)
İl üzrə köhnəlmə xərci	(2,521)	(8,071)	-	(10,592)	(592)	(11,184)
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	(2,941)	(8,259)	-	(11,200)	(592)	(11,792)
İl üzrə köhnəlmə xərci	(3,615)	(9,349)	(749)	(13,713)	(6,958)	(20,671)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	(6,556)	(17,608)	(749)	(24,913)	(7,550)	(32,463)
Qalıq dəyəri						
31 dekabr 2020-ci il tarixinə	24,795	4,812	-	29,607	-	29,607
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	22,274	18,182	-	40,456	24,118	64,574
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	39,059	16,743	43,074	98,875	32,060	130,936

31 dekabr 2022-ci il və 2021-ci il tarixinə qeyri-maddi aktivlər əsasən 1C-PKS sisteminin quraşdırılması və www.mjfinance.az veb-saytına əlavə edilmiş scoring modulunda dəyişikliklərin icra edilməsindən ibarətdir.

11. Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri

Cəmiyyət üç ədəd ofis sahəsi və bir nəqliyyat vasitəsini icarəyə götürür. İcarə müqavilələrinin hər biri 3 il müddətinə bağlanır, lakin bu müddətin uzadılması hüququnu da nəzərdə tutur.

Müqavilələrə icarə və qeyri-icarə komponentləri daxil ola bilər. Cəmiyyət icarə komponentləri qeyri-icarə komponentlərindən ayırmaq əvəzinə, onları vahid icarə komponenti kimi uçota almaq üsulunu seçmişdir. İcarə şərtləri fərdi qaydada nəzərdən keçirilir və icarə müqavilələrinə bir çox fərqli şərtlər daxil edilir.

İcarə müqavilələrində icarəyə verənin icarə predmeti olan aktivlər ilə bağlı təminat hüququndan başqa heç bir xüsusi şərt nəzərdə tutulmur. İcarə predmeti olan aktivlər kreditlər üzrə təminat kimi istifadə edilə bilməz. Cəmiyyətin icarə müqavilələrinə icarə müddətinin uzadılması və ləğv edilməsi hüquqları daxil edilmişdir. Bu hüquqlar Cəmiyyətin fəaliyyətində istifadə olunan aktivlərin idarə olunmasında əməliyyat çevikliyinə artırılması üçün tətbiq olunur. İcarə müddətinin uzadılma və ləğvetmə hüquqlarının əksəriyyəti Cəmiyyət və müvafiq icarəyə verən tərəfindən icra edilə bilər.

01 yanvar 2019-cu il tarixindən etibarən icarə müqavilələri icarəyə götürülmüş aktivin Cəmiyyətin istifadəsi üçün hazır olduğu tarixdən başlayaraq müvafiq öhdəliklə birlikdə aktivdən istifadə hüququ kimi tanınır.

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

11. Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri (davamı)

Aktivdən istifadə hüququ icarə predmeti olan aktivlərin növünə görə təhlil aşağıda göstərilir:

	Ofis sahələri	Nəqliyyat vasitəsi	Cəmi
01 yanvar 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	12,908	-	12,908
İl üzrə əlavələr	47,271	8,426	55,697
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərci	(18,289)	(3,745)	(22,034)
01 yanvar 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	41,890	4,681	46,571
İl üzrə əlavələr	185,949	-	185,949
İl üzrə silinmələr	(2,593)	-	(2,593)
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərci	(18,289)	(3,745)	(22,033)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	206,958	936	207,894

İlin əvvəli və ilin sonuna icarə öhdəlikləri məbləğinin maliyyələşdirmə fəaliyyətində müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıdakı göstərilir:

	Ofis sahələri	Nəqliyyat vasitəsi	Cəmi
01 yanvar 2021-ci il tarixinə balans dəyəri	16,130	-	16,130
İl üzrə əlavələr	44,271	8,426	52,697
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan faiz xərci	4,124	554	4,678
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan faiz xərcinin ödənilməsi	(4,124)	(554)	(4,678)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənilməsi	(16,696)	(3,606)	(20,302)
01 yanvar 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	43,705	4,820	48,525
İl üzrə əlavələr	180,649	-	180,649
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan faiz xərci	3,482	312	3,794
İcarə öhdəlikləri üzrə hesablanan faiz xərcinin ödənilməsi	(3,482)	(312)	(3,794)
İcarə öhdəlikləri üzrə əsas məbləğin ödənilməsi	(20,398)	(2,808)	(23,206)
İcarə öhdəliklərinin silinməsi	(2,883)	-	(2,883)
31 dekabr 2022-ci il tarixinə balans dəyəri	201,073	2,012	203,085

31 dekabr 2022-ci il tarixinə gələcək minimum icarə ödənişləri:

	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Minimum icarə ödənişləri	83,681	151,400	235,081
Maliyyə xərci	(16,527)	(15,469)	(31,996)
Xalis dəyər	67,154	135,931	203,085

31 dekabr 2021-ci il tarixinə gələcək minimum icarə ödənişləri:

	1 il ərzində	1 ildən çox	Cəmi
Minimum icarə ödənişləri	27,000	26,280	53,280
Maliyyə xərci	(3,341)	(1,414)	(4,755)
Xalis dəyər	23,659	24,866	48,525

Tanınmış icarə öhdəlikləri ödəniş müddəti üzrə aşağıdakı kimi təsnif edilir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Qısamüddətli hissə	67,154	23,659
Uzunmüddətli hissə	135,931	24,866
Cəmi icarə öhdəlikləri	203,085	48,525

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəliklərinin qalıqları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
“Bank Avrasiya” ASC	4,432,267	4,436,180
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	4,432,267	4,436,180

31 dekabr 2022-ci il tarixinə müddətli borc öhdəlikləri 4,400,000 AZN məbləğində əsas borc və 32,267 AZN məbləğində hesablanmış ödəniləcək faizlərdən ibarətdir.

10 fevral 2020-ci il tarixində, Cəmiyyət, "MJ Finance" MMC, "MJ Leasing" MMC (birlikdə "birgə borclular") "Bank Avrasiya" ASC ilə hissələrlə verilən kreditlər üçün maksimal məbləğ 7,000,000 AZN və ya ona ekvivalent olan digər valyuta məbləğində kredit xətti müqaviləsi bağladılar. Faiz dərəcəsi 10 illik müddətlə maksimal 15%-ə qədərdir. Müqavilənin şərtlərinə əsasən hər hansı bir kredit verilməmişdən əvvəl birgə borclular onun vəsaiti üçün təhlükə yarada bilən heç bir məhkəmə və ya hüquqi araşdırmaya cəlb edilməmiş olmalıdır. 07 dekabr 2022-ci il tarixində, yuxarıdakı kredit xətti müqaviləsinin əsasında Cəmiyyət yenidən maliyyələşmə məqsədilə "Bank Avrasiya" ASC ilə kredit müqaviləsi bağladı. Kredit müqaviləsinin ümumi məbləği 4,400,000 AZN-dir və tam məbləğ 31 dekabr 2022-ci il bitən il üzrə illik 11% faiz dərəcəsi ilə Cəmiyyət tərəfindən cəlb edilmişdir. Əsas borc 07 dekabr 2023-ci il tarixinədək, faiz xərcləri isə aylıq əsaslarla ödənilir. Kreditin təminatı kimi əmlak girova qoyulmuşdur. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə bu müqavilə üzrə ödənilməmiş məbləğ 4,432,267 AZN-dir.

"Bank Avrasiya" ASC ilə imzalanan kredit müqavilələrində nəzərdə tutulduğu kimi, Cəmiyyət "Bank Avrasiya" ASC-yə, şirkətin üçüncü şəxslərdən kredit cəlb etmə planı barədə məlumat vermə şərtinə əməl etmək məcburiyyətindədir.

Aşağıda göstərilən cədvəldə borc öhdəliklərinin əvvələ və qalıq balansına təsir edən pul vəsaitlərinin hərəkəti və hesablanmış əməliyyatlar üzrə dəyişikliklər təsvir edilmişdir:

	2022-ci il	2021-ci il
01 yanvar tarixinə	4,436,180	3,531,140
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Alınmış borc vəsaitləri	4,400,000	5,296,500
Ödənilmiş əsas məbləğ	(4,400,000)	(4,400,000)
Ödənilmiş faiz xərci	(488,033)	(474,549)
Hesablanmış əməliyyatlar üzrə dəyişiklik		
Faiz xərci	484,120	483,089
31 dekabr tarixinə	4,432,267	4,436,180

13. Buraxılmış borc qiymətli kağızları

Buraxılmış borc qiymətli kağızlarının qalıqları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
İstiqrazlar	750,000	-
Hesablanmış ödəniləcək faizlər	8,438	-
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	758,438	-

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Buraxılmış borc qiymətli kağızları (davamı)

07 dekabr 2022-ci il tarixində Cəmiyyət mikrokreditlərin verilməsi ilə bağlı fəaliyyətin genişləndirilməsi və mənfəətin əldə edilməsi məqsədi ilə 750,000 AZN məbləğində hər birinin nominal dəyəri 1,000 AZN olan 750 ədəd faizli təmin edilməmiş istiqrazlar buraxmışdır. Emissiya ediləcək istiqrazlar “Bakı Fond Birjası” QSC-də yerləşdiriləcəkdir. İstiqrazlar üzrə əsas məbləğin ödənişi 18 ay tədavül müddətinin sonunda, 24 may 2024-cü il tarixində həyata keçiriləcək və illik faiz dərəcəsi isə 13,5% olmaqla, hər bir üç təqvim ayından bir ödəniləcəkdir. İstiqrazların yerləşdirilməsi üzrə anderrayterlər “Unicapital İnvestisiya Şirkəti” ASC investisiya şirkətidir.

14. Digər kreditör borcları

Digər kreditör borclarının qalıqları aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Partnyorlara olan öhdəliklər	1,178,030	625,016
Hesablanmış xərclər	40,457	10,860
Digər kreditör borcları	91,116	86,320
Cəmi digər kreditör borcları	1,309,604	722,196

31 dekabr 2022-ci il tarixinə Partnyorlara olan öhdəlik məbləğinin 84%-i (2021-ci il üzrə 79%-i) bir partnyora məxsus olmuşdur.

15. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
İşçilər qarşısında öhdəliklər	53,697	34,734
DSMF üzrə öhdəliklər	38,816	17,864
Digər öhdəliklər	10,000	5,057
Cəmi digər öhdəliklər	102,513	57,655

16. Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri

Əlaqəli tərəflərə olan borc öhdəliklərinin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2022-ci il	31 dekabr 2021-ci il
Ümumnəzarət altında olan müəssisəyə borc öhdəlikləri	3,023,136	3,768,900
Cəmi əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	3,023,136	3,768,900

Cəmiyyət ümumnəzarət altında olan müəssisədən 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il ərzində 3,023,136 AZN faizsiz borc götürmüşdür. Cəmiyyət bu faizsiz borcu qısamüddətli olaraq təsnifləşdirmişdir.

“MJ FINANCIAL SERVICES BOKT” QSC

31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

17. Faiz gəlirləri və xərcləri

Faiz gəlirləri və xərcləri aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri		
-Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar üzrə	4,482,102	2,521,903
Cəmi effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	4,482,102	2,521,903
Faiz xərcləri		
-Müddətli borc öhdəlikləri üzrə	(484,120)	(483,089)
-Buraxılmış borc qiymətli kağızlar üzrə	(8,438)	-
-İcarə öhdəlikləri üzrə	(3,794)	(4,678)
Cəmi faiz xərcləri	(496,352)	(487,767)
Xalis faiz gəlirləri	3,985,750	2,034,136

18. Ümumi və inzibati xərclər

Ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarət olmuşdur :

	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Əmək haqqı, mükafatlar və sosial sığorta xərcləri	(650,744)	(538,233)
Xidmət haqqları *	(286,377)	(118,502)
Aktivdən istifadə hüququ üzrə köhnəlmə xərcləri	(22,033)	(22,034)
Bank xərcləri	(19,154)	(4,088)
Ofis xərcləri	(15,046)	(17,519)
Maddi aktivlər üzrə köhnəlmə xərcləri	(13,713)	(10,592)
Rabitə xərcləri	(8,415)	(7,563)
Qeyri-maddi aktivlər üzrə köhnəlmə xərcləri	(6,958)	(592)
Əvəzləşdirilməyən ƏDV üzrə xərclər	(5,947)	(4,397)
Yanacaq xərcləri	(5,779)	(5,268)
Qısamüddətli icarə xərcləri	(5,417)	-
Peşəkar xidmətlər üzrə xərclər	(4,000)	(8,000)
Təmir və saxlanma xərcləri	(2,659)	(7,990)
Sığorta xərcləri	(702)	(717)
Digər xərcləri	(9,645)	(12,333)
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	(1,056,589)	(757,828)

* 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə xidmət haqqı, müxtəlif qurumlar tərəfindən göstərilən xidmətlər üçün çəkilən xərcləri əks etdirir. İl ərzində Cəmiyyətdən kreditlər üçün müvafiq rəsmiləşdirmə əməliyyatlarının aparılmasına görə “Foriella” MMC tərəfindən 15,220 AZN tutulmuşdur. “Azərbaycan Kredit Bürosu” MMC-nin təqdim etdiyi məlumat mübadiləsi xidmətinə görə 19,275 AZN xidmət haqqı olmuşdur. Elektron Hökumət İnformasiya Sisteminin alt sistemi olan “ASAN Finans” iştirakçıya Government to Business çərçivəsində “ASAN Finans” üzərindən verilən sorğular əsasında məlumatların ötürülməsi xidmətinə görə 34,724 AZN xidmət haqqı olmuşdur. Son olaraq, “MJ Finance” MMC-nin Cəmiyyətin müştəriləri tərəfindən nağd ödəniş köşkləri vasitəsi ilə həyata keçirdiyi ödənişlərin toplanması üçün göstərdiyi xidmətin dəyəri 144,931 AZN olmuşdur.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19. Digər gəlirlər

31 dekabr 2022-ci il tarixinə digər gəlirlər, müştəri dəyərləndirilməsi sisteminin qurulması və tətbiqi xidmətinin “Home Finance BOKT” MMC şirkətinə təmin edilməsindən, Dövlət Məşğulluq Agentliyi vasitəsilə işçi götürüldüyünə görə pul vəsaitin mədaxilindən və müştərilərə verilən ödənişin geri qaytarılmasından əldə olunmuşdur.

20. Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə
Cari mənfəət vergisi xərci	(435,942)	(80,472)
Təxirə salınmış vergi xərci	(147,913)	(145,698)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(583,855)	(226,170)

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixləri ərzində Cəmiyyətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2020-ci il tarixində bitən il üzrə
Vergidən əvvəlki mənfəət	2,919,274	1,130,849
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	(583,855)	(226,170)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(583,855)	(226,170)

MHBS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən dövr üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2021-ci il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2022-ci il
Vergi bazasını azaldan və ya artıran müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Digər debitor borcları	-	(33,419)	(33,419)
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(128,458)	(145,890)	(274,348)
Aktivdən istifadə hüququ	(9,286)	(32,293)	(41,579)
Avans ödənişləri	1,320	1,758	3,078
Digər aktivlər	528	-	528
Əmlak və avadanlıqlar	(69)	146	77
Qeyri maddi aktiv	(1,383)	307	(1,076)
Müddətli borc öhdəlikləri	7,236	(9,387)	(2,151)
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	-	1,688	1,688
Digər kreditör borcları	696	34,038	34,734
İcarə öhdəliyi	9,705	30,912	40,617
Digər öhdəliklər	8,856	4,227	13,083
Təxirə salınmış xalis vergi öhdəliyi	(110,855)	(147,913)	(258,768)

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Mənfəət vergisi

31 dekabr 2021-ci il tarixində bitən dövr üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2020-ci il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2021-ci il
Vergi bazasını azaldan və ya artıran müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Növbəti dövrə keçirilmiş vergi zərəri	42,553	(42,553)	-
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	(19,609)	(108,849)	(128,458)
Aktivdən istifadə hüququ	(2,582)	(6,704)	(9,286)
Avans ödənişləri	100	1,220	1,320
Digər aktivlər	550	(22)	528
Əmlak və avadanlıqlar	-	(69)	(69)
Qeyri maddi aktiv	-	(1,383)	(1,383)
Müddətli borc öhdəlikləri	5,528	1,708	7,236
Digər kreditör borcları	505	191	696
İcarə öhdəliyi	3,226	6,479	9,705
Digər öhdəliklər	4,572	4,284	8,856
Təxirə salınmış xalis vergi aktiv/(öhdəliyi)	34,843	(145,698)	(110,855)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Risklərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsinin əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Maliyyə aləti ilə əməliyyatlar üzrə tərəflərdən biri müqavilə öhdəliyini yerinə yetirmədikdə və bu, digər tərəfin maliyyə zərəri çəkməsinə səbəb olduqda, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Cəmiyyətin məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks etdirilir.

Kredit riskin idarəedilməsi

Kredit riski Cəmiyyətin biznesi üçün yeganə əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir.

Kredit riskinin bazar şəraitindən, gələcək pul axınlarından və zamandan asılı olaraq dəyişməsinə görə risklərin idarə edilməsi məqsədilə qiymətləndirilməsi mürəkkəb prosesdir və modellərin istifadəsini tələb edir. Aktivlər portfeli üzrə kredit riskinin qiymətləndirilməsi defoltun baş vermə ehtimalına, müvafiq zərər əmsallarına və kontragentlər arasında defolt vəziyyətlərinin korrelyasiyası ilə bağlı əlavə təxminləri tələb edir.

Limitlər

Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Belə risklərə mütəmadi olaraq nəzarət edilir və limitlərə ildə bir dəfədən az olmayaraq yenidən baxılır.

**31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Limitlər (davamı)

Müştərilərlə iş üzrə kredit mütəxəssisləri tərəfindən yaradılmış kredit ərizələri kredit limitinin təsdiqlənməsi üçün müvafiq kredit komitəsinə təqdim edilir. Kredit riski, həmçinin fiziki şəxslərin təminat və zəmanətlərini almaqla idarə olunur. Kredit riskinin monitorinqi məqsədləri üçün kredit departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən müntəzəm olaraq müştərilərin fəaliyyəti və maliyyə göstəricilərinin təhlili əsasında hesabatlar hazırlanır. Ödəmə qabiliyyəti aşağı olan müştərilər ilə bağlı əhəmiyyətli risklər haqqında məlumat rəhbərliyə təqdim olunur və onun tərəfindən təhlil edilir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi

GKZ gələcək pul axınlarındakı azalmaların ehtimal ilə ölçülmüş cari dəyərinin qiymətləndirilməsidir (yəni, müəyyən müddət ərzində çəki qisminə müvafiq defolt riskləri istifadə olunmaqla kredit zərərlərinin orta çəkisidir). GKZ-nin qiymətləndirilməsi obyektiv olub, mümkün nəticələrin miqyasını qiymətləndirməklə müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsi Cəmiyyət tərəfindən istifadə olunan dörd parametr əsasında həyata keçirilir: defolt ehtimalı (“DE”), defolta məruz qalan dəyər (“DMQD”), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (“DHZ”) və diskont dərəcəsi (“DR”).

DMQD - hesabat dövründən sonra kredit qalığının məbləğində gözlənilən dəyişiklikləri nəzərə alaraq, gələcək defolt tarixində kredit qalığının qiymətləndirilməsi, o cümlədən əsas borc və faizlərin ödənilməsi və kredit öhdəlikləri üzrə vəsaitlərin gözlənilən istifadəsidir. DE - müəyyən müddət ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsidir. DHZ - defolt baş verdiyi zaman yaranan zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə üzrə ödənilməli gələcək pul axınları ilə borcalanın, həmçinin təminatın satışından əldə etməsi gözlənilən pul axınları arasındakı fərqə əsaslanır. Adətən bu göstərici DMQD in faiz nisbəti kimi ifadə edilir. Gözlənilən zərərlər hesabat dövrünün sonuna cari dəyərə diskontlaşdırılır. Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

GKZ-nin hesablanması üçün Cəmiyyət 2-ci mərhələdəki risklər üçün bütöv müddət üzrə (*bütöv müddət üzrə GKZ*) və 1-ci mərhələdəki kreditlər üçün bir illik müddət üzrə (*12 aylıq GKZ*) defolt ehtimalı müəyyən etməlidir. 9 sayılı MHBS nin təbiiqlə ilə bağlı olaraq təxmini yanaşmadan istifadə edilmişdir.

Ümumi portfel üçün vaxtı gecikdirilməmiş, 30 gündək gecikmədə olan kreditlər, 30-60 gün gecikmədə olan kreditlər, 60-90 gün gecikmədə olan kreditlər və defolt (vaxtı keçmiş günlər > 90) arasında keçidləri modelləşdirmək üçün miqrasiya matrislərindən istifadə edilmişdir.

GKZ-nin hesablanması zamanı 9 sayılı MHBS-nin əsas tələblərindən biri gələcək proqnoz məlumatlarının nəzərə alınmasıdır. Adətən bu, iqtisadiyyatın gözlənilən inkişafı (makroiqtisadi məlumat) ilə əlaqədar təxminlərə düzəlişin edilməsini tələb edir.

Bütöv müddət üzrə defolt ehtimalına belə düzəlişin əlavə edilməsinin nisbətən asan və əlverişli üsulu seçilmiş makroiqtisadi dəyişənlər ilə müqayisədə əvvəlki dövrlərdə baş verən defolt dərəcələrinin davranışını izah edən reqressiya modellərinin istifadə edilməsidir. Bu yanaşma (verilmiş portfel üçün statistik baxımından uyğun olduğu halda) marjinal DE ayrılıqlarını müəyyən zaman anına uyğunlaşdırmaq üçün (mümkün səviyyəyə qədər) istifadə olunur.

Defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi məqsədilə Cəmiyyət aşağıdakı şərtlərdən biri və ya bir neçəsinin baş verdiyi təqdirdə defolt vəziyyətinin yarandığını hesab edir:

- borcalanın müqavilə ilə ödənişləri 90 gündən artıq gecikdirildikdə;
- borcalan aşağıda göstərilən ehtimal olunan müflis olma meyarlarına cavab verdikdə:

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi (davamı)

- Cəmiyyət borcunu restrukturizasiya etmək məcburiyyətində qaldıqda;
- borcalan vəfat etdikdə;
- borcalan müflis olduqda və ya borcalanın müflis olma ehtimalı yüksək olduqda;
- kreditlər çəkilməmiş kredit zərərlərini əks etdirən əhəmiyyətli dərəcədə güzəştə alındıqda və ya verildikdə.

Məlumatların açıqlanması məqsədilə Cəmiyyət defolt anlayışını dəyərsizləşmiş aktivlər anlayışına tam uyğunlaşdırmışdır. Yuxarıda qeyd olunan defolt anlayışı Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivlərinə tətbiq edilir.

İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasını qiymətləndirilməsi (KRƏA) həm fərdi qaydada, həm də portfel əsasında həyata keçirilir.

Rəhbərlik kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması faktının müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən meyarların uyğunluğunu müntəzəm olaraq yoxlayır və təhlil edir. Maliyyə aktivlərinin ödənişi 30 gündən artıq gecikdirildiyi halda, ilkin tanınma vaxtından kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması fərziyyəsi təkzib edilmir

Aşağıdakı keyfiyyət, kəmiyyət və ya məhdudlaşdırıcı meyarlardan biri və ya bir neçəsi baş verdiyi təqdirdə, Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını hesab edir:

- ödəniş müddəti 30 gün gecikdirildikdə;
- restrukturizasiya olunduqda;
- kredit daxili nəzarət proseduruna uyğun olaraq “nəzarət siyahısına” daxil edildikdə.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmış GKZ səviyyəsi ilkin tanınmadan sonra borcalanın kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsindən asılıdır. Bu yanaşma gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün üç mərhələli modelə əsaslanır. 1-ci mərhələ -ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş və həmin vaxtdan kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmamış maliyyə aktivləri üzrə 12 aylıq GKZ əsasında dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınır. İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmış, lakin hələ dəyərsizləşmiş maliyyə aləti 2-ci mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Maliyyə aləti dəyərsizləşdikdə 3-cü mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Aktivin 3-cü mərhələyə köçürülməsi nəticəsində Cəmiyyət faiz gəlirini ümumi balans dəyəri əsasında tanımağı dayandırır və faiz gəlirini hesablayarkən gözlənilən kredit zərərləri çıxılmaqla, balans dəyərinə aktivin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq edir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması meyarı artıq yerinə yetirilmədikdə, maliyyə aləti 1-ci mərhələyə geri köçürülür. Əgər kredit qalığı kredit riskinin əhəmiyyətli artması nəticəsində 2-ci mərhələyə köçürülmüşdürsə, Cəmiyyət həmin kredit riskinin aktuallığının saxlanması və ya dəyişməsindən əmin olmaq üçün ona nəzarət edir. Qiymətləndirmə portfel əsasında aparıldıqda Cəmiyyət risk mərhələlərini müəyyən edir və zərər üzrə ehtiyatları ümumi şəkildə hesablayır. Cəmiyyət kredit portfelini kredit riskinin ümumi xüsusiyyətləri əsasında müəyyən edilmiş seqmentlər əsasında elə şəkildə təhlil edir ki, qrup daxilində kredit portfelleri eyni və ya analoji risklərə malik olsunlar.

Əsas ümumi kredit xüsusiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir: müştərinin növü (məsələn, topdansatış və ya pərəkəndə), məhsulun növü, kredit riskinin reytingi, ilkin tanınma tarixi, ödəmə müddətində qalan tarix, təminatın keyfiyyəti və kredit məbləğinin təminatın dəyərinə nisbəti (KTN). Müxtəlif seqmentlər, həmçinin DE və DHZ kimi kredit riski parametrlərindəki fərqləri əks etdirilir. Kredit departamenti müntəzəm olaraq qruplar üzrə bölgünün uyğunluğunu yoxlayır və təhlil edir.

**31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi (davamı)

Ümumiyyətlə, GKZ aşağıdakı kredit riski parametrlərinin hasilinə bərabərdir: effektiv faiz dərəcəsiindən istifadə etməklə cari dəyərə diskontlaşdırılan DMQD, DE və DHZ. GKZ hər bir fərdi kredit qalığını və ya ümumi seqmentin bütöv müddəti ərzində hər bir növbəti il üçün kredit riski parametrlərini proqnozlaşdırmaqla müəyyən edilir. Bu üç komponentin hasili tapılır və bərpə ehtimalını (yəni, maliyyə aktivinin əvvəlki ayda ödənilməsi və ya defolt olması) nəzərə alaraq onlara düzəliş edilir. Bu, hər bir gələcək dövr üçün GKZ-nin hesablanmasını effektiv şəkildə təmin edir və sonradan hesabat tarixinə geri diskontlaşdırılaraq toplanır. GKZ-nin hesablanması üçün istifadə edilən diskont dərəcəsi ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazar risklərinə məruz qalır. Bazar riskləri bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz dərəcəsi və valyutalar üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar yaranır. Cəmiyyətin rəhbərliyi qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə mütəmadi olaraq nəzarət edir. Lakin, belə yanaşmanın tətbiqi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verəcəyi halda, bu limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski məzənnə dərəcələrində dəyişikliklərə görə tərəddüd edəcək maliyyə alətinin dəyəri ilə bağlı riskdir. Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə bütün əməliyyatları AZN-lə uçota alınmışdır. Cari məzənnə risklərinə məruz qalma Cəmiyyətin xaricdə alışlarından yarana bilər (onlar, əsasən, ABŞ dolları ilə ifadə edilir). Cəmiyyətin 31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə bütün maliyyə aktivlər və maliyyə öhdəliklər qalıqları AZN-lə təşkil etmişdir. Bu səbəbdən Cəmiyyət əhəmiyyətli xarici valyuta məzənnə dəyişikliyi riskinə məruz qalmır.

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır.

Cəmiyyətin Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə təşkilatlarının idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Cəmiyyət aktiv/öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir. Onlar həmçinin öhdəlik bazasının diversifikasiya riski üzrə parametrlər müəyyən edir.

Cəmiyyətin likvidlik siyasəti aşağıdakıları özündə əks etdirir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımi likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Cəmiyyətin strateji məqsədlərinə uyğun olan maliyyələşdirmə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və bununla, Cəmiyyətin yerli və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının müəyyən vaxt çərçivəsində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması; və
- Müəyyən vaxt çərçivəsində aktiv və öhdəlik strukturunun davamlı monitorinqinin aparılması.

**31 DEKABR 2021-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

21. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəllərdə Cəmiyyətin öhdəliklərinin balans dəyəri balans tarixindən müqavilədə nəzərdə tutulan ödəmə tarixinədək qalan müddət üzrə qruplaşdırılır.

Likvidlik risklərinin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Tələb edilənədək və ya 1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	Ödəniş müddəti olmayan	31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	225,966	-	-	-	-	225,966
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,341,639	5,568,819	4,188,117	1,369,458	-	12,468,033
Digər debitor borcları	167,095	-	-	-	-	167,095
Cəmi maliyyə aktivləri	1,734,700	5,568,819	4,188,117	1,369,458	-	12,861,094
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	32,267	-	4,400,000	-	-	4,432,267
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	8,438	-	-	750,000	-	758,438
Digər kreditör borcları	110,080	-	1,099,337	-	100,187	1,309,604
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	-	-	-	-	3,023,136	3,023,136
Digər öhdəliklər	10,000	-	-	-	-	10,000
İcarə öhdəlikləri	5,182	29,670	32,302	135,931	-	203,085
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	165,967	29,670	5,531,639	885,931	3,123,323	9,736,530
Xalis likvidlik aralığı						
31 dekabr 2022-ci il tarixinə	1,568,733	5,539,149	(1,343,522)	483,527	(3,123,323)	3,124,564
Yığılmış likvidlik aralığı	1,568,733	7,107,882	5,764,360	6,247,887	3,124,564	

Likvidlik risklərinin 31 dekabr 2021-ci il tarixinə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Tələb edilənədək və ya 1 aydan az	1 aydan 6 ayadək	6 aydan 12 ayadək	12 aydan 5 ilədək	Ödəniş müddəti olmayan	31 dekabr 2021-ci il tarixinə Cəmi
Maliyyə aktivləri						
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,437	-	-	-	-	5,437
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	961,102	4,270,833	3,687,513	1,247,381	-	10,166,829
Digər debitor borcları	2,086	-	-	-	-	2,086
Cəmi maliyyə aktivləri	968,625	4,270,833	3,687,513	1,247,381	-	10,174,352
Maliyyə öhdəlikləri						
Müddətli borc öhdəlikləri	36,180	-	4,400,000	-	-	4,436,180
Digər kreditör borcları	10,860	625,016	86,320	-	-	722,196
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	-	-	-	-	3,768,900	3,768,900
Digər öhdəliklər	-	5,057	-	-	-	5,057
İcarə öhdəliyi	1,886	10,162	11,611	24,866	-	48,525
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	48,926	640,235	4,497,931	24,866	3,768,900	8,980,858
Xalis likvidlik aralığı						
31 dekabr 2021-ci il tarixinə	919,699	3,630,598	(810,418)	1,222,515	(3,768,900)	1,193,494
Yığılmış likvidlik aralığı	919,699	4,550,297	3,739,879	4,962,394	1,193,494	

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

---

22. Kapitalın idarə olunması

Kapitalın idarə olunmasında Cəmiyyətin məqsədi Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi (i) kapitalla dair minimal tələblərə riayət etmək (ii) Cəmiyyətin fəaliyyətinin fasiləsizliyini təmin etmək və (iii) biznesin dəstəklənməsi və səhmdar dəyərini artırılması məqsədilə optimal kapital bazasının saxlamaqdan ibarətdir.

Kredit müqavilələrində kapitalın adekvatlığı tələbləri ilə bağlı xüsusi maliyyə şərtləri nəzərdə tutulmamışdır.

Bank olmayan kredit təşkilatlarının prudensial tənzimlənməsi Qaydalarının 4-cü maddəsinin tələblərinə əsasən təşkilati-hüquqi formasına uyğun olaraq Cəmiyyət minimum 300,000 (üç yüz min) manat nizamnamə (şərikli) kapitalına (əmlak haqlarına) malik olmalı və fəaliyyəti dövründə müəyyən edilmiş minimum məbləğdən aşağı səviyyədə olmasına yol verməməlidir.

23. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri

Adi fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar Cəmiyyətin rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi prosesi

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin mövqeləri müvafiq vergi orqanları tərəfindən mübahisələndirilə bilər. Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyənləşdirərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi yoxlamaları yoxlamanın keçirildiyi il də daxil olmaqla, vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyətini əhatə edə bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Cəmiyyət tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Cəmiyyət müəyyən qiymətləndirmə üsulları ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini açıqlamaq üçün aşağıdakı qiymətləndirmə səviyyələrindən istifadə edir:

Səviyyə 1: fəal bazarda alınıb-satılan maliyyə alətlərinin (ictimai satışa çıxarılan törəmələr, ticarət və satıla bilən qiymətli kağızlar və s.) ədalətli dəyəri hesabat dövrünün sonunda bazar qiymətlərinə əsaslanır. Cəmiyyət tərəfindən saxlanılan maliyyə aktivləri üçün istifadə olunan bazar qiyməti cari təklif qiymətini əks etdirir. Bu alətlər 1-ci səviyyəyə daxil edilir.

Səviyyə 2: fəal bazarda alınıb-satıla bilməyən maliyyə alətlərinin (hesabdan əlavə törəmələr) ədalətli dəyəri müəssisənin təxminlərinə daha az etibar edərək və mümkün qədər müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanan qiymətləndirmə üsullarından istifadə etməklə müəyyən edilir. Ədalətli dəyər aləti tələb olunan bütün əhəmiyyətli müşahidələr mövcuddursa, alət 2-ci səviyyəyə aid edilir.

Səviyyə 3: Bir və ya daha çox əhəmiyyətli amillər müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanma bilmirsə, bu maliyyə aləti 3-cü səviyyəyə aid edilir. Bu hal bazara çıxarılmamış qiymətli kağızlar üçün nəzərdə tutulur.

Aşağıdakı cədvəl maliyyə alətlərini ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyəsi ilə müəyyən edilən ədalətli dəyərlə təhlil edir:

	31 dekabr 2022-ci il			
	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	225,966	-	-	225,966
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	-	12,466,033	12,466,033
Digər debitor borcları	-	-	167,095	167,095
Cəmi maliyyə aktivləri	225,966	-	12,635,128	12,861,094
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	4,432,267	4,432,267
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	-	-	758,438	758,438
Digər kreditör borcları	-	-	1,309,604	1,309,604
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	-	-	3,023,136	3,023,136
Digər öhdəliklər	-	-	10,000	10,000
İcarə öhdəlikləri	-	-	203,085	203,085
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	9,736,530	9,736,530

	31 dekabr 2021-ci il			
	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	Cəmi
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	5,437	-	-	5,437
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	-	10,166,829	10,166,829
Digər debitor borcları	-	-	2,086	2,086
Cəmi maliyyə aktivləri	5,437	-	10,168,915	10,174,352
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	-	-	4,436,180	4,436,180
Digər kreditör borcları	-	-	722,196	722,196
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	-	-	3,768,900	3,768,900
Digər öhdəliklər	-	-	5,057	5,057
İcarə öhdəlikləri	-	-	48,525	48,525
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	-	8,980,858	8,980,858

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri (davamı)

Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il		31 dekabr 2021-ci il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə aktivləri				
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	225,966	225,966	5,437	5,437
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	12,466,033	12,466,033	10,166,829	10,166,829
Digər debitor borcları	167,095	167,095	2,086	2,086
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə aktivləri	12,861,094	12,861,094	10,174,352	10,174,352

	31 dekabr 2022-ci il		31 dekabr 2021-ci il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Maliyyə öhdəlikləri				
Müddətli borc öhdəlikləri	4,432,267	4,432,267	4,436,180	4,436,180
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	758,438	758,438		
Digər kreditor borcları	1,309,604	1,309,604	722,196	722,196
Əlaqəli tərəflərə uzunmüddətli borc öhdəlikəri	3,023,136	3,023,136	3,768,900	3,768,900
Digər öhdəliklər	10,000	10,000	5,057	5,057
İcarə öhdəlikləri	203,085	203,085	48,525	48,525
Amortizasiya olunmuş maya dəyərində qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri	9,736,530	9,736,530	8,980,858	8,980,858

25. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2022-ci il tarixinə		31 dekabr 2021-ci il tarixinə	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
Digər debitor borcları	167,085	167,085	-	2,086
Digər kreditor borcları	100,187	1,309,604	142,468	722,196
Əlaqəli tərəflərə borc öhdəlikləri	3,023,136	3,023,136	3,768,900	3,768,900
İcarə öhdəlikləri	2,012	203,085	13,090	48,525

**31 DEKABR 2022-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA DAİR QEYDLƏR**

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

25. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2022-ci il və 31 dekabr 2021-ci il tarixlərində bitən dövr/il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2022-ci il tarixinə		31 dekabr 2021-ci il tarixinə	
	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Gəlir və ya xərc haqqında hesabat	Əlaqəli tərəflərlə olan qalıqlar	Gəlir və ya xərc haqqında hesabat
Əmək haqqı, mükafatlar və sosial sığorta xərcləri	102,059	(650,744)	(70,972)	(538,233)
Faiz xərcləri	-	(496,352)	(1,514)	(487,767)
Xidmət haqqı	(147,576)	(286,377)	(65,673)	(118,502)

26. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında münaqişə. İl sonundan sonra Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında münaqişə ilə əlaqədar əksər qərb dövlətləri tərəfindən Rusiya Federasiyasına qarşı çoxsaylı sanksiyalar elan edilib. Bu sanksiyaların məqsədi Rusiya Federasiyasına mənfi iqtisadi təsir göstərməkdir.

Rəhbərlik hesab edir ki, bu hadisənin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri yoxdur. Cəmiyyət rəhbərliyi mövcud şəraitdə iqtisadi vəziyyəti izləyir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin aktivlərinin likvidliyini dəstəkləmək üçün zəruri hesab etdiyi qabaqlayıcı tədbirlər görür.